

Wyrok

Sądu Apelacyjnego w Warszawie - VI Wydział Cywilny

z dnia 9 lutego 2010 r.

VI ACa 782/09

Teza

1. Ubezpieczający ma prawo oczekiwać od ubezpieczyciela jasnego sprecyzowania obowiązków, które musi przedsięwziąć, aby nie narazić się na utratę świadczenia w przypadku kradzieży pojazdu. Trudno zaakceptować taki zapis, który już z góry rodzi stan niepewności co do oczekiwanego przez ubezpieczyciela postępowania ubezpieczającego, związanego ze sposobem zabezpieczenia pojazdu przed kradzieżą.
2. Jako niedozwolony należy uznać zapis zawarty w ogólnych warunkach ubezpieczenia AC wykluczający wypłatę odszkodowania w okolicznościach innych niż określone w zgłoszeniu szkody, dokonany w towarzystwie ubezpieczeniowym.
3. Pominięcie przy wycenie wartości szkody podatku VAT oznacza, że zostaje przerzucony na ubezpieczonego cały ten wydatek, co rażąco narusza jego interesy i jest nie do pogodzenia z dobrymi obyczajami.
4. Niedozwolone jest postanowienie, gdzie ubezpieczyciel z góry wyłączył swą odpowiedzialność za szkody w pojeździe, którego kierujący, w chwili wypadku znajdował się w stanie nietrzeźwości, wskazującym na spożycie alkoholu, był pod wpływem narkotyków lub środków psychotropowych. Sam fakt, że powyższe unormowanie ma pełnić funkcję prewencyjną, nie stanowi wystarczającego uzasadnienia do uchylenia się od obowiązku naprawienia szkody, jeżeli pozostaje ona w całkowitym oderwaniu od zachowania kierującego pojazdem.

Skład sądu

Przewodniczący - Sędzia SA Anna Orłowska

Sędzia SA Krzysztof Tucharz (spr.)

Sędzia SA Małgorzata Manowska

Sentencja

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2010 r. w Warszawie na rozprawie sprawy z powództwa A. W. przeciwko (...) Towarzystwo Ubezpieczeń (...) w P. o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 5 marca 2009 r. sygn. akt XVII Amc 155/08

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo o uznanie za niedozwolone i o zakazanie stosowania przez (...) Towarzystwo Ubezpieczeń (...) w P. postanowień wzorca umowy p.n.: „Ogólne Warunki Ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia auto-casco” opisanych w punkcie I ppkt 1 lit. b, c, punkcie I ppkt 5, punkcie I ppkt 8 oraz w punkcie I ppkt 1 lit. a, tego wyroku, w części dotyczącej zastrzeżenia o treści „nie były uruchomione wszystkie znajdujące się w pojeździe urządzenia zabezpieczające, określone w § 5”;
2. w pozostałej części oddala apelację;
3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 5 marca 2009 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględnił częściowo powództwo A. W. skierowane przeciwko (...) Towarzystwo Ubezpieczeń (...) w P. o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w odniesieniu do następujących zapisów wzorca umowy p.n. „Ogólne Warunki Ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty i zniszczenia lub uszkodzenia auto-casco” o treści:

1. Ubezpieczenie nie obejmuje także szkód powstałych:

5) w wyniku kradzieży pojazdu lub jego części albo użycia pojazdu bez zgody właściciela, jeżeli:

a) w chwili dokonania kradzieży pojazd nie był należycie zabezpieczony lub nie były uruchomione wszystkie znajdujące się w pojeździe urządzenia zabezpieczające określone w § 5;

b) oddalenie się kierującego od pojazdu i pozostawienia kluczyków w pojeździe, chyba że pojazd został utracony wskutek rozboju;

c) klucze lub dokumenty pojazdu nie były należycie zabezpieczone poza pojazdem, chyba że pojazd został utracony wskutek rozboju;

d) poszkodowany nie przedłożył ubezpieczycielowi oryginału dowodu rejestracyjnego i innych oryginałów dokumentów pojazdu, na podstawie których pojazd był dopuszczony do ruchu w dniu szkody oraz kompletu kluczy służących do otwarcia i uruchomienia pojazdu w liczbie podanej we wniosku ubezpieczeniowym wraz z kompletem urządzeń uruchamiających urządzenie zabezpieczające przed kradzieżą (piloty, immobilizery, karty magnetyczne itp.), chyba że pojazd został utracony w wyniku rozboju;

2. Ubezpieczenie nie obejmuje także szkód powstałych w pojeździe, którego kierujący w chwili wypadku znajdował się w stanie nietrzeźwości lub w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, był pod wpływem narkotyków, środków psychotropowych lub innych podobnie działających środków, a także gdy kierowca pojazdu bez uzasadnionej przyczyny oddalił się z miejsca wypadku;

3. Ubezpieczenie nie obejmuje także szkód powstałych: w wyniku kradzieży radia lub radioodtwarzacza z odejmowanym panelem czołowym, gdy ubezpieczający nie może przedstawić tego panela Towarzystwu;

4. Ubezpieczenie nie obejmuje także szkód powstałych w okolicznościach innych niż określone w zgłoszeniu szkody, dokonanym w Towarzystwie;

5. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie zgłaszać ubezpieczycielowi wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku;

6. Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 19-20 w ubezpieczeniu auto- casco do obowiązków ubezpieczającego należy: przedłożenie oryginalnych dokumentów (w przypadku kradzieży) potwierdzających pochodzenie pojazdu i umożliwiających jego identyfikatory (np. brief, dokument odprawy celnej, umowa kupna-sprzedaży, faktura zakupu, karta pojazdu) oraz kompletu oryginalnych kluczy służących do otwarcia pojazdu w liczbie podanej we wniosku ubezpieczeniowym wraz z kompletem urządzeń uruchamiających systemy zabezpieczające przed kradzieżą (piloty, immobilizery, karty magnetyczne itp.), chyba że pojazd został utracony w wyniku rozboju;

7. Ustalenie wartości szkody (w przypadku wybrania warsztatu kosztorysowego) następuje na podstawie wyceny dokonanej przez ubezpieczyciela. Wyceny dokonuje się w oparciu o zasady systemu (...) (bez uwzględnienia podatku VAT);

8. Ubezpieczający (ubezpieczony, uprawniony) ma obowiązek udostępnić dokumenty, które ubezpieczyciel uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, które ubezpieczyciel uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania;

9. Ubezpieczyciel ma prawo do potrącenia z odszkodowania rat składki jeszcze niewymagalnych niezależnie od tego, którego rodzaju ubezpieczenia dotyczy wypłata.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu i zarządził publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym, na koszt pozwanego, w części dotyczącej postanowień wzorca uznanych za niedozwolone.

Odnosząc się do przytoczonych wyżej zapisów o.w.u. Sąd Okręgowy powołał następującą argumentację na poparcie poglądu o ich abuzywnym charakterze.

W przypadku postanowienia z § 9 ust. 3 pkt 5a, 5c i 5d o.w.u. posłużono się nieprecyzyjnym sformułowaniem (pojazd) „należycie zabezpieczony”, inne dokumenty, co pozwala ubezpieczycielowi na dowolną interpretację tych ogólnikowych zapisów, co stanowi naruszenie art. 385³ pkt 9 i 11 KC, a ponadto zawarty tam wymóg przedstawienia oryginałów dokumentów wprowadza konsumenta w błąd, gdyż ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym dopuszcza możliwość posługiwania się wtórnymi dokumentami, o czym klient zakładu ubezpieczeń może nie wiedzieć. Jako jedyny wyjątek umożliwiający wypłatę odszkodowania pozwany przewidział tu przypadek popełnienia przestępstwa rozboju, przy czym konsument nie wie - jakie zdarzenie należy zakwalifikować jako rozbój, co z kolei umożliwia pozwanemu dowolną kwalifikację czynu zabronionego, leżącego u podstaw wyłączenia jego odpowiedzialności.

Jeżeli chodzi o zapis § 9 ust. 3 pkt 7 o.w.u. odmawiający udzielenia ochrony ubezpieczeniowej w razie szkód powstałych w pojeździe, którego kierujący znajdował się w chwili wypadku w stanie

nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub środków psychotropowych, to - zdaniem Sądu - tego rodzaju postanowienie powinno pozostawać w związku przyczynowym z powstaniem szkody podczas, gdy ubezpieczyciel z góry zakłada, że opisany wyżej stan kierowcy determinuje powstanie szkody.

Z tych samych przyczyn Sąd Okręgowy uznał za abuzywne postanowienie z § 9 ust. 3 pkt 13 o.w.u. w przypadku niemożności przedstawienia przez kierowcę panela, co narusza przepis art. 385³ pkt 11 KC.

Z kolei zapis § 9 ust. 3 pkt 15 o.w.u. zwalniający ubezpieczyciela z obowiązku wypłaty odszkodowania w przypadku, gdy szkoda powstała w innych okolicznościach niż podane w zgłoszeniu dokonany u pozwanego oznacza, że konsumentowi zostaje odebrane prawo powoływania się na inne okoliczności, o których mógł on wcześniej nie wiedzieć (np. dane z protokołów policyjnych, czy z zeznań świadków zdarzenia).

Co się tyczy zawartego w § 18 zd. 1 o.w.u. postanowienia nakładającego na ubezpieczającego obowiązek niezwłocznego zgłoszenia ubezpieczycielowi wszelkich zmian okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku, to o abuzywności powyższego zapisu przesądza fakt, iż konsument może nie wiedzieć - jak zmiana jakich okoliczności będzie „miała wpływ na zwiększenie owego prawdopodobieństwa” i w gruncie rzeczy to pozwany przyznaje sobie prawo do takiej oceny, co jest sprzeczne z przepisem art. 385³ pkt 9 i 11 KC.

Przewidziany w § 23 ust. 5 o.w.u. obowiązek przedłożenia ubezpieczycielowi (w przypadku kradzieży pojazdu) oryginalnych dokumentów, potwierdzających pochodzenie pojazdu i umożliwiających jego identyfikację oraz kompletu oryginalnych kluczy służących do otwarcia pojazdu, w liczbie podanej we wniosku ubezpieczeniowym wraz z kompletem urządzeń uruchamiających system zabezpieczający przed kradzieżą ma niedozwolony charakter z przyczyn wskazanych przy omawianiu zapisu z § 9 ust. 3 pkt 5a, 5c i 5d o.w.u. Sąd podkreślił, że oba przytoczone wyżej uregulowania pozostają ze sobą w ścisłym związku.

Postanowienie z § 26 ust. 1 o.w.u. ustalające wartość szkody, bez uwzględnienia podatku VAT, Sąd uznał za naruszające przepis art. 363 § 2 KC w zw. z art. 361 § 2 KC, gdyż wysokość odszkodowania winna być ustalona według cen części zamiennych i usług koniecznych do wykonania naprawy.

Jako niedozwolony zapis Sąd I instancji przyjął również zastrzeżony w § 37 ust. 1 o.w.u. przyznający ubezpieczycielowi prawo żądania od ubezpieczającego (ubezpieczonego) udostępnienia bliżej nieokreślonych dokumentów, tj. takich, jakie uzna on za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.

W opinii Sądu, pozwany, jako podmiot profesjonalnie zajmujący się ubezpieczeniami, powinien wiedzieć i wskazać konsumentowi - jakie dokumenty są mu niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.

Ostatnim postanowieniem, noszącym cechy abuzywności jest zapis przyjęty w § 41 ust. 1 o.w.u., w myśl którego - ubezpieczyciel ma prawo do potrącenia z odszkodowania rat składek jeszcze nie wymagalnych, co narusza równowagę kontraktową i pozostaje w sprzeczności z przepisem art. 385³ pkt 16 KC.

Od tego wyroku apelację wniósł pozwany zakład ubezpieczeń, zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo i rozstrzygający o kosztach postępowania.

Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 385 § 1 KC, art. 385³ pkt 9, 11 i 16 KC oraz art. 363 § 2 i art. 361 § 2 KC przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Wskazując na te zarzuty pozwany domagał się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w powyższym zakresie i zasądzenie od powódki, na jego rzecz, kosztów procesu.

Strona powodowa wносиła o oddalenie apelacji w całości i obciążenie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego zasługuje tylko na częściowe uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii związanej z uzależnieniem udzielenia ochrony ubezpieczeniowej od sposobu zabezpieczenia pojazdu przed jego kradzieżą należy zauważyć, że poza ogólnikowym określeniem w § 9 ust. 3 ppkt 3a o.w.u. AC - „pojazd nie był należycie zabezpieczony” pozwany zastrzegł odmowę wypłaty odszkodowania w jeszcze kilku innych sytuacjach na wypadek niedokonania przez ubezpieczającego takich aktów staranności, jak: uruchomienie wszystkich, znajdujących się w pojeździe urządzeń zabezpieczających, nieoddalanie się od pojazdu i niepozostawianie w nim kluczyków, konieczność utrzymania sprawności znajdujących się w pojeździe urządzeń zabezpieczających. Przy takim ujęciu zasad odpowiedzialności ubezpieczyciela nie wiadomo więc - jakie to inne strony faktyczne pozwany zakład ubezpieczeń mógłby zakwalifikować jako przypadki nienależytego zabezpieczenia pojazdu.

W powyższej kwestii ubezpieczający ma prawo oczekiwać od ubezpieczyciela jasnego sprecyzowania obowiązków, które musi przedsięwziąć, aby nie narazić się na utratę świadczenia w przypadku kradzieży pojazdu.

Skarżący podnosi w apelacji, że dokonana przez niego interpretacja określenia - „nienależyte zabezpieczenie pojazdu” nie ma charakteru wiążącego dla drugiej strony.

Nie negując tego poglądu trzeba jednak zauważyć, iż trudno zaakceptować taki zapis, który już z góry rodzi stan niepewności, co do oczekiwanego przez ubezpieczyciela postępowania ubezpieczającego, związanego ze sposobem zabezpieczenia pojazdu przed kradzieżą. Ochrona samego pojazdu przed jego utratą jest o wiele mniej skomplikowanym zagadnieniem niż zabezpieczenie (poza nim) kluczyków bądź dokumentów w czasie, gdy nie jest on użytkowany.

W tym ostatnim przypadku (§ 9 ust. 3 pkt 5c) brak jest możliwości kazuistycznego wyliczenia wszystkich obowiązków ubezpieczającego, gdyż mogą wchodzić tu w grę bardzo różne sytuacje życiowe. W razie zaistnienia sporu między stronami, co do tego, czy ww. przedmioty zostały właściwie zabezpieczone stosowne rozstrzygnięcie wyda sąd z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego na tle konkretnego stanu faktycznego.

Nie ma również podstaw, aby przypisać abuzywności takim postanowieniom o.w.u. AC, jak: nakaz uruchomienia w pozostawionym pojeździe wszystkich znajdujących się w pojeździe urządzeń zabezpieczających (określonych w innym miejscu o.w.u.), czy też zakaz oddalania się kierującego od pojazdu i pozostawiania w nim kluczyków (§ 9 ust. 3 pkt 5a).

Wszystkie te przedsięwzięcia mają na celu stworzenie maksymalnych przeszkód dla potencjalnych sprawców kradzieży i leżą w interesie obydwu stron stosunku zobowiązaniowego.

Wbrew stanowisku Sądu I instancji - w załączniku nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia zawarta jest definicja przestępstwa rozboju (k. 53 a.s.).

Ubezpieczający ma zatem świadomość tego - jaki rodzaj przestępnych działań złodzieja pojazdu nie pozbawi uprawnionego do uzyskania odszkodowania mimo niedopełnienia opisanych wyżej wymogów.

Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego jakoby postanowienie zawarte w § 37 o.w.u. AC, nakładające na ubezpieczającego obowiązek udostępnienia dokumentów, które ubezpieczyciel uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, zastrzega dowolność postępowania pozwanego zakładu ubezpieczeń.

Trafnie argumentuje skarżący, że nie jest możliwe określenie z góry - jakie dokumenty okażą się konieczne do prawidłowej likwidacji szkody i ów zapis znajduje swój odpowiednik w przepisie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej... (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66).

Nie sposób więc dopatrzeć się tu naruszenia wskazywanego przez powódkę przepisu art. 385¹ § 1 i art. 385³ pkt 9 KC.

Sąd Apelacyjny podziela również zarzuty pozwanego podważające pogląd Sądu I instancji o abuzywności postanowienia o.w.u. AC przewidującego obowiązek zgłaszania ubezpieczycielowi wszelkich zmian okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku. Przedmiotowy zapis został potraktowany przez Sąd w sposób wyrywkowy, bez analizy dalszej treści § 18 o.w.u. AC, gdzie wyjaśniono, że chodzi tu o te okoliczności, co do których ubezpieczyciel zapytywał przed zawarciem umowy. Również to postanowienie nawiązuje do ustawowego uregulowania przyjętego w art. 815 § 2 KC.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wzruszenia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej postanowienia zawartego w § 9 ust. 3 pkt 7 o.w.u. AC, tj. klauzuli uzależniającej udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od przedstawienia oryginału dowodu rejestracyjnego pojazdu oraz oryginałów wszystkich dokumentów, na podstawie których ubezpieczany pojazd został dopuszczony do ruchu oraz kompletu kluczy służących do uruchomienia pojazdu w liczbie

podanej we wniosku ubezpieczeniowym wraz z kompletem urządzeń uruchamiających urządzenia zabezpieczające przed kradzieżą. Odnosi się to również do pozostającego, z tym zapisem, w ścisłym związku postanowienia zamieszczonego w § 23 ust. 3 o.w.u. AC, które nakłada na ubezpieczającego obowiązek dostarczenia owych dokumentów, kluczy i urządzeń.

Słusznie podniosła powódka, że nałożenie na ubezpieczającego choćby obowiązku przedstawienia oryginału dowodu rejestracyjnego może okazać się niewykonalne z całkowicie obiektywnych przyczyn (np. zniszczenie dowodu), a w takim przypadku ustawodawca uznaje za dokument równorzędny - wtórnik dowodu rejestracyjnego.

Nie można wówczas konstruować, powoływanego w apelacji, domniemania faktycznego, że brak oryginałów dokumentów świadczy o nienależytym ich zabezpieczeniu.

Nic też nie stało na przeszkodzie, żeby w § 9 ust. 3 pkt 5d o.w.u. AC wskazać, jakie konkretnie dokumenty związane z dopuszczeniem pojazdu do ruchu ubezpieczyciel miał na myśli, zamiast posługiwać się ogólnikowym pojęciem „inne dokumenty”.

Ten ostatni zapis narusza dyspozycję art. 385³ pkt 9 KC, gdyż pozwany przyznał sobie uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy oraz art. 385³ pkt 11 KC poprzez zastrzeżenie, zbyt dużej dowolności w decydowaniu o niewypłaceniu odszkodowania. Oprócz tego tak szerokie ujęcie przypadków zwalniających ubezpieczyciela z odpowiedzialności za powstałą szkodę pozostaje w sprzeczności z art. 385¹ § 1 KC. Mogą się bowiem zdarzyć sytuacje, w których również niemożność dostarczenia oryginału, choćby jednego z kilku kluczyków służących do uruchomienia pojazdu, nie będzie pozostawać w jakimkolwiek związku przyczynowym z kradzieżą tej rzeczy.

Sąd Apelacyjny nie podziela też zarzutu, który neguje abuzowność postanowienia z § 9 ust. 3 pkt 13 o.w.u. AC. uzależniającego wypłatę odszkodowania za kradzież radia od przedstawienia przez ubezpieczającego panelu czołowego z przyczyn, które przytoczył Sąd Okręgowy. Sam skarżący nie wyklucza zaistnienia takiej sytuacji, w której ubezpieczający przypadkowo utracił panel, a jednocześnie doszło do kradzieży radia z samochodu mimo braku tego elementu.

Jako niedozwolony należy również uznać zapis zawarty w § 9 ust. 3 pkt 15 o.w.u. AC wykluczający wypłatę odszkodowania w okolicznościach innych niż określone w zgłoszeniu szkody, dokonany w pozwanym Towarzystwie.

Wypada w tym miejscu wskazać, że tego rodzaju zastrzeżenia zostały już kilkakrotnie zakwestionowane przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisane w rejestr klauzul niedozwolonych (np. wyrok SOKiK z dnia 2 października 2007 r., sygn. akt XVII Amc 123/07, poz. 1291).

Jeżeli chodzi o rozstrzygnięcie Sądu I instancji dotyczące zapisu § 26 ust. 1 o.w.u. AC, to wprawdzie należy zgodzić się z uwagą pozwanego, że odszkodowanie określone w art. 805 § 2 pkt 1 KC ma charakter umowny i nie jest tożsamy z odszkodowaniem, które przewidują przepisy ogólne prawa cywilnego (art. 361 i nast. KC), lecz ta okoliczność nie może jeszcze przesądzać o zasadności zarzutu skarżącego.

Przedmiotowa regulacja narusza uprawnienia ubezpieczonych, gdyż nie mogą oni uzyskać pełnej rekompensaty z tytułu doznanej szkody (wariant kosztorysowy) i to w znacznym rozmiarze. Jakkolwiek zakłady ubezpieczeniowe stosują w ogólnych warunkach umów ubezpieczenia mienia różne ograniczenia, które modyfikują obowiązek całkowitego naprawienia szkody (np. franszyza redukcyjna), ale takie działania powinny mieć charakter wyjątkowy. Pominięcie przy wycenie wartości szkody podatku VAT oznacza, że zostaje przerzucony na ubezpieczonego cały tej wydatek, co rażąco narusza jego interesy i jest nie do pogodzenia z dobrymi obyczajami. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby pozwany skalkulował wysokość stawki ubezpieczeniowej, w taki sposób, który pozwala mu na prowadzenie z zyskiem tego rodzaju działalności ubezpieczeniowej, bez szkody dla interesów ubezpieczonych.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wzruszenia orzeczenia Sądu I instancji, który uwzględnił żądanie powódki uznania za niedozwolone postanowienia § 9 ust. 3 pkt 7 o.w.u. AC, gdzie pozwany z góry wyłączył swą odpowiedzialność za szkody w pojeździe, którego kierujący, w chwili wypadku, znajdował się w stanie nietrzeźwości, wskazującym na spożycie alkoholu, był pod wpływem narkotyków lub środków psychotropowych.

Sam fakt, że powyższe unormowanie ma pełnić funkcję prewencyjną nie stanowi wystarczającego uzasadnienia do uchylenia się ubezpieczającego od obowiązku naprawienia szkody, jeżeli pozostaje ona w całkowitym oderwaniu od zachowania kierującego pojazdem.

Również w tym przypadku postanowienie o bardzo zbliżonej treści zostało już wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych (vide wyrok SOKiK z dnia 11 października 2007 r., sygn. akt XVII Amc 68/06, poz. 1315).

Na koniec nie sposób przyznać racji skarżącemu w odniesieniu do charakteru zapisu z § 41 ust. 1 o.w.u. AC.

Jakkolwiek przedmiotowe postanowienie nie wyczerpuje dyspozycji art. 385³ § 1 pkt 16 KC, to jednak narusza powoływany przez powódkę w pozwie przepis art. 385¹ § 1 KC.

Z punktu widzenia interesów ubezpieczonego istotne jest, żeby uzyskał on w danym momencie odszkodowanie pozwalające mu na likwidację powstałej szkody. Słusznie argumentowała powódka, że akceptacja powyższe klauzuli może prowadzić do powstania sytuacji, że składka ubezpieczeniowa, przewidziana do zapłaty w późniejszym terminie, może mieć niebagatelną wysokość i poprzez jej potrącenie, już w chwili wypłaty przez ubezpieczyciela odszkodowania, może zostać podważony cel umowy ubezpieczenia.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił częściowo zaskarżony wyrok, na podstawie art. 386 § 1 KPC, a w pozostałym zakresie oddalił wniesioną apelację z mocy art. 385 KPC, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw prawnych.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 100 zd. 1 KPC w zw. z art. 108 § 1 KPC.